

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Czeglédy és Társai Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Fodor Tímea ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű és II.rendű felperes neve (II.rendű felperes címe) II. rendű felpereseknek a dr. Balázs Gábor ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2018. május 4. napján kelt 70.P.24.872/2017/9. számú ítélete ellen az I-II. felperesek részéről 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés, valamint az alperes részéről Pf./6. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a II. rendű felperesnek a ...-án tartott alperesi sajtótájékoztatón elhangzottak okán előterjesztett kereseti kérelmét teljes egészében elutasítja.

Az alperes által a II. rendű felperes részére fizetendő sérelemdíj összegét 100.000 (Százezer) forintba leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya, az I. rendű felperes által az alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség, és a Magyar Állam terhén maradó le nem rótt kereseti illeték tekintetében helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy 25.000 (Huszonötezer) forint + áfa másodfokú, a II. rendű felperest, hogy 67.500 (Hatvanhétezer-ötszáz) forint + áfa együttes első- és másodfokú perköltséget fizessenek meg 15 napon belül az alperesnek.

Kötelezi a II. rendű felperest, hogy 147.600 (Száznegyvenhétezer-hatszáz) forint, az alperest, hogy 16.400 (Tizenhátezer-négyszáz) forint együttes kereseti, fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illetéket fizessenek meg a Magyar Államnak külön felhívásra.

A további le nem rótt 80.000 (Nyolcvanezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az I. rendű felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a ... napján a című műsorában adott interjúban:

- azon valós tényeket, hogy a II. rendű felperes jogi tevékenységet végzett részére és ... részére; valamint, hogy az ... többször kölcsönt adott a II. rendű felperehez köthető ...-nek; továbbá, hogy a II. rendű felperessel szemben költségvetési csalás gyanúja miatt büntetőeljárás folyik, abban a hamis színben tüntette fel, mintha a gyanú szerinti bűncselekményből annak elkövetése során törvénytelen pénzüsszegek kerültek volna hozzá;
- valótlanul állította, hogy a ... azt a feladatot adta a II. rendű felperesnek, hogy kampánypénzt gyártson számára.

Kérte továbbá annak megállapítását, hogy az alperes megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a ...-án tartott sajtótájékoztatóján:

- valótlanul állította, hogy a ... azt a feladatot adta a II. rendű felperesnek, hogy törvénytől módon pénzt gyűjtsön számára.

A II. rendű felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a ... napján a című műsorának adott interjújában:

- valótlanul állította, hogy hozzá bünszervezet köthető, amelynek az volt a feladata, hogy kampánypénzt gyártson az ...-nek és az I. rendű felperesnek;
- valótlanul állította, hogy bünszervezetet irányított, amely több mint 3 milliárd forintos összegben pénzt tüntetett el;
- valótlanul állította, hogy még most is kapja a több mint 2,4 millió forintos fizetését a ...-tól.

Kérte továbbá annak megállapítását, hogy az alperes megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a napján tartott sajtótájékoztatóján:

- valótlanul állította, hogy az volt a feladata, hogy pénzt gyűjtsön ... és az I. rendű felperesnek;
- Valótlanul állította, hogy hozzá bünszervezet köthető, amely bünszervezet több mint 3 milliárd forintos áfacsalást követett el;
- valótlanul állította, hogy diákokat és nyugdíjasokat károsított meg.

Mindkét felperes kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, az alperes elégtétel adására, továbbá 1.000.000 - 1.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezését.

Az alperes a kereset elutasítását indítványozta. Előadása szerint a sajtótájékoztatón a ... országgyűlési képviselőcsoportjának álláspontját fogalmazta meg a II. rendű felperes személyét érintő büntetőüggyel összefüggésben, véleményét a büntetőügyről nyilvánosságra került adatok, a II. rendű felperessel közölt gyanúsítás alapján alakította ki. Minden esetben nyilvánvalóvá tette, hogy a büntetőügy még nem fejeződött be jogerősen, az eljárás folyamatban van. A büntetőeljárás állásával a perbeli időszakban a közvélemény, a sajtótájékoztatót hallgató újságírók tisztában voltak, az ügy a médiában széleskörű nyilvánosságot kapott. A rendelkezésre álló tények alapján nem megalapozatlanul fogalmazta meg a kifogásolt következtetéseit, a közszereplő felpereseknek ezeket a kijelentéseket túrniuk kell.

Az I. rendű felperesnek, mint politikai pártnak lehetősége volt arra, hogy a véleményével, illetve a büntetőüggyel kapcsolatos álláspontját nyilvánosságra hozza.

Lényegtelen az abban való tévedés, hogy a II. rendű felperes részére a 2,4 milliós fizetés meddig került folyósításra.

A sajtóban arra is többször merült fel adat, hogy a II. rendű felperes az áfacsalással nemcsak a Magyar Államot károsította meg, hanem diákokat és nyugdíjasokat is, a baloldali pártok és a kormány között csak abban volt vita, hogy hány személy károsodott.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a II. rendű felperes

jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a című műsorának ...-én adott interjúban valótlanul állította, hogy ... még ebben az időpontban is kapta a ...-tól a fizetését.

Megállapította továbbá, hogy az alperes megsértette a II. rendű felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az általa ...-án tartott sajtótájékoztatón valótlanul állította, hogy a ... köthető bünszervezet több mint 3 milliárd forintos áfa-csalást követett el, valótlanul állította, hogy ... diákokat és nyugdíjasokat károsított meg.

Az alperest a további jogsértéstől eltiltotta.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül a II. rendű felperesnek írt levélben fejezze ki sajnálkozását a jogsértésért.

Kötelezte továbbá az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű felperes részére 300.000 forintot. A II. rendű felperes keresetét, és ezt meghaladóan az I. rendű felperes keresetét teljes egészében elutasította.

Kötelezte az I. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 63.500 forint költséget. Megállapította, hogy ezt meghaladóan a peres felek a költségeiket maguk viselik.

Kötelezte a II. rendű felperest és az alperest, hogy külön felhívásra fizessenek meg a Magyar Államnak külön felhívásra fejenként 30.000-30.000 forint le nem rótt illetéket. Megállapította, hogy a fennmaradó 60.000 forint le nem rótt illeték az állam terén marad.

Ítéletének indokolásában ismertette a Ptk. 2:42. § (2) bekezdésében, 2:43. § d) pontjában, 2:44. §-ában, 2:45. § (2) bekezdésében, az Alaptörvény IX. cikkében, az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB határozatában, a PK 12. számú állásfoglalásban foglaltakat, utalt a PK 14. számú állásfoglalásban, valamint a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatban írtakra.

Rámutatott arra, hogy a személyiségi jogi perekben megfelelően alkalmazandó PK 14. számú állásfoglalás alapján a sajtónak, és így egyébként más személynek is, joga van beszámolni a folyamatban lévő büntetőeljárásról, és az abban közölt gyanúról, illetve vádról, azzal a feltétellel, hogy a közleményből egyértelműen kiderül, hogy még folyamatban lévő ügyről van szó, és mi az ügy aktuális állása. Tekintettel arra, hogy a II. rendű felperessel szemben valóban 3 milliárd forint értékű, bünszervezetben elkövetett költségvetési csalás miatt folyik nyomozás, amelyre tekintettel a II. rendű felperes 2017 júniusa óta a mai napig előzetes letartóztatásban van, az alperesnek joga volt ezen büntetőügyről a ... napján a című műsorában adott interjúban beszámolni a fenti feltételek teljesülése esetén.

Megállapítása szerint a riport összességében ezen követelményeknek megfelelt. Maga a műsorvezető kezdi úgy az interjút, hogy "fodrozódik" a II. rendű felperes ügye, mert a héten újabb három embert vettek őrizetbe, majd az alperes azt mondja, hogy a korábban nyilvánosságra került ügyek azt igazolják, hogy egy olyan bünszervezet működött, ahol már tizenheten vannak előzetes letartóztatásban, és utal arra, hogy 3 milliárd forintos értékről van szó, az érintettek száma pedig még nőhet. Az alperes nem fejtette ki részletesen, hogy milyen büntetőeljárásról van szó és az pontosan milyen szakaszban van, de ezen utalásokból a hallgató számára egyértelmű, hogy nem lezárt ügyről folyik a beszélgetés.

Rögzítette, hogy az I. rendű felperes által felsorolt, a felperesek által sem vitatottan valós tények elhangzottak az interjúban. Az alperes utalt a II. rendű felperessel szemben folyamatban lévő büntetőügyre, mely 3 milliárd forint értékű, és bünszervezetben történő elkövetés a gyanú tárgya. Részletesen elemzi azt, hogy ... egyik cége, az ... nagy összegű kölcsönöket adott a II. rendű felperes cégének, és kitér arra is, hogy a II. rendű felperes ügyvédként rendszeresen képviselte ... és más I. rendű felperesi politikusokat is. Ezen tények alapján teszi fel azt a kérdést, hogy hova került a 3 milliárd forintos összeg, amely a gyanú szerinti csalásból származott, és azt a választ adja rá, hogy a

II. rendű felperes az I. rendű felperes és ..., továbbá az ... érdekében tevékenykedett és ezen pénzösszeg, vagy ennek egy része a pártkasszába került.

Az alperes ezt a kijelentést nem biztos tényként tette meg, hanem - a felperesek által sem vitatottan - való tények alapján jutott arra a következtetésre, hogy a bűncselekményből származó jelentős pénzösszeg a II. rendű felperessel szoros és jó kapcsolatot ápoló baloldali pártokhoz került. Az állítás tehát a szöveg kontextusát tekintve következtetésként, véleményként hangzott el.

Nem való tények hamis színben történő feltüntetéséről van szó, az alperes három egymás mellé rakott valós tényből vont le következtetést egy negyedike, anélkül, hogy bármilyen módon eltorzította, meghamisította, vagy hiányosan ábrázolta volna az alapul szolgáló tényeket.

Nem hagyható figyelmen kívül, hogy az alperes a ... országgyűlési képviselője, az I. rendű felperes ellenzéki politikai párt, II. rendű felperes pedig ehhez a politikai párthoz több módon kötődő politikai közszereplő. A II. rendű felperes ezen pozíciója, valamint az, hogy az ellene felmerült gyanú szerint közpénzzel kapcsolatosan követte el a kiemelkedően magas értékű bűncselekményt, a II. rendű felperessel szemben folyó büntetőügyet lényeges közéleti kérdéssé teszik, amellyel kapcsolatban az érintettek a véleménynyilvánítást rendkívül széles körben kötelesek tenni a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatban írtakra is tekintettel. Így még a megalapozatlan, vagy túlzó véleménynyilvánításra is csak akkor alapíthatnának keresetet, ha az adott véleménynek semmilyen ténybeli alapja nem lenne, vagy azt eltorzítva, nem a valóságnak megfelelően közölte volna az alperes a hallgatókkal. A perbeli esetben azonban ilyen nem történt.

Az a közlés, miszerint a II. rendű felperes „még most is kapja a 2,4 millió forintos fizetését a ...-tól”, önmagában áll, nem más tényekből levont következtetésként jelenik meg az interjúban, az tényállítás, hiszen valósága objektíve bizonyítható, vagy cáfolható. Az alperes nem tette vitássá azt a felperesi előadást, mely szerint az állított tény annyiban nem felel meg a valóságnak, hogy bár a fizetés ilyen összegű volt, de az interjú időpontjában, 2017 októberében a II. rendű felperes már előzetes letartóztatásban volt, 2017 júniusa óta nem kapta ezt az összegű juttatást. Az, hogy egy személy júniusig vagy októberig kapja a fizetését, minősülhet lényegtelen tévedésnek, a perbeli szöveggörnyezetben ugyanakkor nem az. Ennek a körülménynek maga az alperes tulajdonított különös jelentőséget, hiszen ezt a tényt azzal az állítással állította szembe, hogy a II. rendű felperes által megkárosított diákok futnak a fizetésük után, és akként fogalmazott, hogy ebben az egész ügyben ez a legaljasabb.

A ...-án tartott sajtótájékoztató vonatkozásában - a korábbi szöveggel ellentétben - nem állapítható meg, hogy az alperes a nézőkkel, hallgatókkal közölte volna, vagy bármilyen olyan utalást tett volna, amelyből kiderül, hogy a II. rendű felperessel szemben folyó büntetőeljárás csupán nyomozati szakban van. Az általa használt kifejezésekből egyértelműen úgy tűnik, mintha befejezett tény lenne, hogy a II. rendű felperes ezt a bűncselekményt elkövette. Különösen erősíti ezt az érzetet az, hogy az utolsó előtti bekezdés szerint az alperes azt közölte, hogy a károsultak felé a Kormánynak és a költségvetésnek kell helytállnia, a témában már országgyűlési határozatot is fogadtak el. Önmagában az az utalás, hogy minden baloldali párt kiállt a II. rendű felperes ártatlansága mellett, még nem tájékoztatja arról a nézőket, hallgatókat, hogy a büntetőügy nem fejeződött be, miután olyan személy ártatlansága mellett is ki lehet állni, akit már elítéltek. Annak nincs jelentősége, hogy egyéb forrásokból a közvélemény mit tudhatott a II. rendű felperes büntetőügyével kapcsolatban, miután egy adott nyilatkozat tartalma tekintetében mindig annak szövegéből kell kiindulni.

Az a közlés, miszerint a II. rendű felperesnek az volt a feladata, hogy pénzt gyűjtsön ... és az I. rendű alperesnek, ugyanúgy következtetésként jelenik meg, mint az interjúban. A következtetés alapjául ebben a közleményben az alperes nemcsak a II. rendű felperes által elkövetett

bűncselekményt, hanem hangsúlyozottan a ... cége által a II. rendű felperes gazdasági társaságának adott kölcsönöket jelöli meg, illetve utal arra, hogy azt, hogy a II. rendű felperes feladata a baloldal számlára történő pénzgyűjtés volt, az is alátámasztja, hogy az egyébként több kérdésben megosztott baloldal egységesen kiállt a II. rendű felperes ártatlansága mellett.

A sajtótájékoztatón az alperes kitért arra is, hogy a II. rendű felpereshez köthető bűnszervezet nemcsak a Magyar Államot, hanem diákokat és nyugdíjasokat is megkárosított. A bűncselekményre, mint befejezett tényre utalás már önmagában jogsértő, ráadásul az sem felel meg a valóságnak, hogy a II. rendű felperest diákok és nyugdíjasok megkárosításával gyanúsítanak.

Rámutatott arra, hogy más, előtte folyamatban lévő ügyekből hivatalos tudomása van arról, hogy a gyanú ilyen körülményekre nem terjedt ki, azonban a büntetőeljárás megindulása miatt a II. rendű felperes által tulajdonolt és vezetett ... bankszámlái zárolásra kerültek, így a munkaerő-közvetítéssel foglalkozó cég bizonyos közvetített dolgozókat - köztük diákokat és lehetséges, hogy nyugdíjasokat - nem tudott kifizetni, azonban ezen körülmények nem az általa elkövetett bűncselekmény tényállásához tartoznak. Ezzel kapcsolatban tehát a jogsértést megállapította.

Az elégtételadás módját a keresettől eltérően állapította meg, tekintettel arra, hogy - álláspontja szerint - nem lehetséges bírósági ítéletben végrehajtható módon olyan kötelezettséget előírni az alperes számára, hogy sajtótájékoztató során közölje az elégtételadó közleményt. A II. rendű felperes, mint a bocsánatkérő levél címzettje saját döntése alapján a levelet nyilvánosság elé tárhatja.

A sérelemdíj összegének megállapítása során mérlegelte azt, hogy a ...-i alperesi közlemény tekintetében jogsértést csak a közlemény lényegéhez képes jelentéktelenebb rész tekintetében állapított meg, a ...-i nyilatkozat vonatkozásában is csak részlegesen, a büntetőeljárás állásának nem megfelelő tájékoztatással, illetve az egyéb megkárosított személyekkel összefüggésben került sor jogsértés megállapítására. Figyelemmel volt arra is, hogy a II. rendű felperessel szemben már közel egy éve büntetőeljárás van folyamatban, és emiatt előzetes letartóztatását tölti, amely függetlenül a vele kapcsolatos egyéb nyilatkozatoktól, a jóhírnevére nyilvánvalóan befolyással van. Mindezekre tekintettel az alperest a való tényeken túlmutató, azokat negatív körülményekkel kiegészítő nyilatkozatért 300.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezte.

A Pp. 78. § (1) alapján rendelkezett a perköltség viseléséről.

Az ítélettel szemben a felperesek éltek fellebbezéssel, az alperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

Fellebbezésében az I. rendű felperes az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a keresetének történő helytadást kérte.

A II. rendű felperes az első fokon hozott határozat részbeni megváltoztatását, az elsőfokú bíróság által elutasított kereseti kérelmeinek történő helytadást, a sérelemdíj összegének a jogsértő közlések számával arányos megemelését indítványozta. Kérte az elsőfokú ítélet elégtételadásra vonatkozó rendelkezésének akként történő megváltoztatását, hogy az alperes - a kereseti kérelemben foglaltakkal egyezően - sajtótájékoztató útján legyen köteles szóban elégtételt adni.

A felperesek kérték az alperes perköltség megfizetésére kötelezését is.

Előadásuk szerint az elsőfokú bíróság a tényállást teljeskörűen feltárta, annak alapján ugyanakkor részben okszerűtlen következtetéseket vont le, az elsőfokú ítélet sérti a Pp. 206. §-ában, továbbá a Ptk. 2:42. § (2) bekezdésében, 2:44. §-ában, 2:45. § (2) bekezdésében és 2:51. § (1) bekezdésében írtakat. Az elsőfokú bíróság helytelenül alkalmazta a PK 12. és 14. számú állásfoglalásokat.

Az I. rendű felperes kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság által figyelembe vett, valónak elfogadott három tényből, miszerint vele szemben büntetőeljárás van folyamatban költségvetési csalás gyanúja miatt; hogy az ... kölcsönt adott a ...-nek; illetve, hogy a II. rendű felperes ügyvédként korábban rendszeresen képviselte a I.rendű felperes neve elnökét, illetve a párt más politikusait, az alperes sérelmezett közlései semmilyen logikai szálon nem következnek, azok kifejezetten ellentétesek a logika szabályaival.

Az alperes „a pénz útját megfordította”: a kölcsönök ugyanis éppen a II. rendű felperes cégéhez, a ...-hez érkeztek, ő volt a kölcsönvevő, a pénz útja éppen a hozzá köthető gazdasági társaság felé vezetett, nem pedig a gazdasági társaságtól a I.rendű felperes neve, vagy személyesen a párt elnökéhez, vagy bármely más párthoz, illetve azok képviselőihez.

Az alperes ezen logikai szálát figyelmen kívül hagyva azon tény alapján, hogy a ... kölcsönt kapott az ...-tól, azt a valótlan-ságot állította, hogy a ...-tól, illetve a II. rendű felperestől érkezett - ráadásul, az alperesi állítás szerint bűncselekményből származó - pénz a ...-hoz jutott jogszerűtlen módon. Mindezt az alperes úgy állította be, hogy ezt a II. rendű felperes feladatteljesítésként, utasításra, szervezeten, eltervezetten, rendszeresen végezte.

Ha egy ... jogi munkát végez, akkor azért ő részesül díjazásban, nem pedig ő ad a megbízójának pénzt.

Az, hogy a II. rendű felperessel szemben büntetőeljárás van folyamatban, semmilyen logikai megalapozottságot nem teremt az alperesi kijelentéseknek, hiszen a büntetőeljárás egyáltalán nem szól az alperes által közöltekről, nyomozás ilyen körben egyáltalán nem folyik, az eljárás költségvetési csalás gyanúja miatt van folyamatban.

A I.rendű felperes neve, mint parlamenti párt vonatkozásában folyamatosak az Állami Számvevőszék ellenőrzései, amelyek során az alperes által állított körülmények feltárására soha nem került sor.

Főként az alpereshez hasonló pozíciót betöltőktől várható el alappal, hogy a nyilvánosság tájékoztatása előtt megbízható forrásokból informálódjanak, közléseiket körültekintően tegyék meg, az alperesnek még közszereplők vonatkozásában sincs jogosultsága arra, hogy valótlan kijelentéseket tegyen.

Az alperes nem azt kérdőjelezte meg, hogy egyáltalán került-e pénz bármilyen módon a I.rendű felperes neve, hanem ezt a lépést átugorva, konkrétan csak a körben tett fel kérdést, hogy mennyi pénz került volna.

Alaptalan az alperes azon hivatkozása, hogy a pártkasszába kerülő pénzmozgásokra vonatkozó feltételezések megalapozottságát időközben több információ is alátámasztotta.

Az alperes a közlések megtételekor országgyűlési képviselő volt, eredeti szakmája jogász. Parlamenti ..., ..., ... pozíciót is betöltött. Alappal várható el tőle, hogy nyilvános megszólalásai előtt megfelelő helyekről informálódjon, és ne sajtóhíreket, névtelen tanúk nyilatkozatait fogadja el - minden fenntartás nélkül - valósnak.

Az alperes által hivatkozott két nyilatkozat (... -nek tett nyilatkozata, valamint egy ismeretlen tanú által a ...-nak tett nyilatkozat) valótlan-ságára tekintettel polgári- és büntetőeljárás is folyamatban van.

Nem elfogadható azon bírósági gyakorlat, hogy mindezen körülmények között az alperes mentesüljön a valótlan közlései miatti jogi felelősség alól.

A politikai vita körében tett tényállítás csak kivételes esetben értékelhető úgy, hogy maga a sérelmezett tényállítás valósága, vagy valótlan-sága a politikai vita tárgya, így a vita mibenlétének értékelésén túl azt kell kifejezetten vizsgálat tárgyává tenni, hogy a sérelmezett tényállítás a korábban felmerült tények, adatok sokaságából levonható objektív következtetés-e, azaz alkalmas-e arra, hogy arról érdemi vitát lehessen folytatni.

A sérelmezett tényállításokat nem alapozzák meg tények, adatok, így azok nem objektív következtetések, hanem valótlan tényállítások, illetve való tények hamis színben való feltüntetésére került sor.

Hivatkozott a PK 14. számú állásfoglalás alapján arra, hogy bár teljességgel megalapozatlan az alperesnek a két, sajtóban megjelent cikke, illetve adásra történő hivatkozása, a közlések valóságának bizonyítása alól azonban egyébként sem mentesülhet, nem elegendő visszautalni valamely más szerv, személy által tett közlésekre, azok valóságtartalmát tudnia kell igazolni.

A PK 12. számú állásfoglalás alapján azt kell vizsgálni, hogy a sérelmezett közlemény-részlet milyen szöveggörnyezetben szerepel. A sérelmezett közléseket a szöveggörnyezet nem árnyalja, hanem erősíti.

Az alperes által közöltek egyik súlypontja, legfőbb mondanivalója az I. és II. rendű felperesre egyaránt vonatkozó sérelmezett tényállítás, mely mindkettőjük társadalmi megítélésében jelentős negatív hátrányt okoz.

Jogszerűen még csak az sem állítható, hogy a tények jóhiszemű, okszerű csoportosítását követően lenne levonható az az objektív következtetés, hogy "... az volt a feladata, hogy kampánypénzt gyártson a ...-nak".

A II. rendű felperes azon sérelmezett közlés vonatkozásában, miszerint az volt a feladata, hogy törvénytelen módon pénzt gyűjtsön, kampánypénzt gyártson ... és az I. rendű felperesnek, visszautalt az I. rendű felperes által kifejtettekre.

Előadása szerint az a kijelentés, hogy bünszervezetet irányított, mely több mint 3 milliárd forintos összegben pénzt tüntetett el, egyértelműen tényállítás. Az alperes kijelentő módon fogalmazott, kész tényként kezelve az állítást. E körben nincs jelentősége annak, hogy a közlés egészéből közvetett módon esetleg kiderül-e az, hogy a büntetőeljárásban ítélet még nem született, egyelőre csak nyomozás folyik.

A PK 12. számú állásfoglalás alapján a kijelentés értékelésénél azt is figyelembe kell venni, hogy az alperes összességében végig nagyon határozottan, kijelentő módon, az egyes állításokat folyamatosan, nyomatékosan sulykolva beszélt.

Az arra való utalás, hogy az ügyben még csak nyomozás folyik, ezért nem lehet szó bármilyen eldöntött tényről, felelősséget megállapító ítélet meglétéről, csupán közvetett módon, az interjú legelején, halványan jelenik meg akként, hogy újabb előzetes letartóztatásokat emleget egyszer az alperes és ugyanúgy csupán a legelső mondatban említi a beszélgetőpartnere is azt, hogy újabb őrizetbevételek történtek. A beszélgetés további részeiben már csak egy helyen, a beszélgetés végén jelenik meg a gyanúsított szó használata. A PK 12. számú állásfoglalást alapul véve a szöveg egészéből az fakad, hogy az alperes tényként, kijelentő módon, kételyeket nem tartalmazó módon tette kifogásolt közléseit.

Rámutatott arra, hogy a végrehajthatóság szempontjából a levélben történő elégtételadás ugyanolyan nehézségekbe ütközhet, mint a szóbeli nyilatkozat útján történő elégtételadás. Ugyanakkor alapvetően abból indul ki, hogy az alperes jogkövető állampolgár, aki a jogerős ítéleti marasztalásnak önként eleget fog tenni.

Az alperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperesek keresetének teljes egészében történő elutasítását, a felperesek perköltségben marasztalását kérte.

Az elsőfokú eljárás során tett, az elsőfokú ítélet fellebbezésével támadott megállapításaival és jogkövetkeztetéseivel ellentétes nyilatkozatait változatlanul fenntartotta.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megalapozatlanul határozott úgy, hogy az általa ...-én adott interjúban és a ...-án tartott sajtótájékoztatón valótlan tényállításokat tett, és ezzel megsértette a II. rendű felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát.

A ...-én adott interjú azon részében, ahol a II. rendű felperesnek a ...-tól kapott fizetését tette szóvá, azt az információt, hogy az ügy miatt diákok futnak a fizetésük után szembe állította azzal a körülménnyel, hogy a II. rendű felperes 2,4 milliós fizetést kap és luxusautóval jár.

Közlésének gyakorlatilag lényegtelen, elhanyagolható része volt azon információ, hogy a II. rendű felperes kapja-e még a kirívóan magas fizetését a büntetőeljárással érintett ...-tól, vagy néhány hónapja már nem. Nem különálló tényként közölte a fizetés kérdését, nem ez volt a központi téma, különösen nem a fizetés folyósításának időbelisége. A hangsúlyt a fizetés mértékére helyezte, nyilatkozata kifogásolt pontatlansága a II. rendű felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát nem sérthette. A közleményt hallgató közönség a II. rendű felperest nyilvánvalóan nem annak alapján ítélte meg, hogy májusig, vagy szeptemberig kapta-e a fizetését, hanem a nyilvánosságra került ügy és a kirívóan magas fizetés alapulvételével.

A ...-án tartott sajtótájékoztatón tett kijelentéseit nem lehet az adott időszakban az ún. ... széles körben megjelent információktól elzártan kezelni. A sajtótájékoztatón valóban nem közölte közvetlenül és határozottan a jelenlévőkkel azt a tényt, amelyet egyébként ott és akkor mindenki ismert, hogy a II. rendű felperest még nem ítélték el a terhére rótt bűncselekményben. Figyelembe kell venni ugyanakkor, hogy nyilatkozatát a sajtótájékoztató közönségének címezte, olyan személyeknek, akik foglalkozásuk, munkájuk révén az ügyvel tisztában voltak, és akik közléseit ennek megfelelően továbbították az olvasók, hallgatók felé. A tájékoztatón jelenlévő sajtómunkatársak tudattartalma átfogta azt a tényt, hogy az ügyben a II. rendű felperes még csak gyanúsított, őt még jogerősen nem ítélték el.

Az I. rendű felperes előkészítő iratában előadta, hogy a sérelmezett közlések nem vélemények, hanem valótlan tényállítások, amelyeket nem köteles tűrni.

A vonatkozó alkotmánybíróági gyakorlat ugyan szélesre tárta a véleménynyilvánítás szabadságát, leszögezte ugyanakkor, hogy ez a jog csak felelősséggel gyakorolható, kellő körültekintést igényel a közlő fél részéről, nem lehet öncélú, önkényes. Az alperesnek ugyanakkor semmi más célja nem volt, minthogy a közvélemény előtt lejárassa.

Az alperes sem a közlések valóságának, sem az alapul szolgáló tényeknek az igazolására nem ajánlott fel bizonyítási indítványt.

Közléseit nem védheti azon érvelése sem, hogy azok közügyet érintenek.

A felperesek fellebbezése nem megalapozott, az alperes csatlakozó fellebbezése részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az arra alapított érdemi döntésével és levont jogi következtetéseivel a Fővárosi Ítéltábla azonban nem teljes mértékben értett egyet, ezért az első fokon hozott határozatot a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásánál irányadó jogszabályi rendelkezéseket teljeskörűen ismertette, azokra a másodfokú bíróság csupán visszautal.

A Fővárosi Ítéltábla előzetesen az alábbiakat emeli ki.

Az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB határozatának indokolása értelmében a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a kifejtett véleményt annak érték- és valóságtartalmára tekintet nélkül védi. A szabad véleménynyilvánításhoz való jog a vélemény kifejtésének lehetőségét védelmezi, a kifejtett vélemény tartalmától függetlenül. Az értékítéletre, az egyén személyes véleményére a szabad véleménynyilvánításhoz való jog minden esetben kiterjed, függetlenül a kifejtett vélemény érték- és valóságtartalmától. A közéleti szereplőnek az éles, erőteljes véleménynyilvánításokat is tűrniük kell.

A politikai véleménynyilvánítás fokozott védelme mind a közügyekben megfogalmazott értékítéletekre, mind pedig a közügyek körébe tartozó tényállításokra vonatkozik. Egyfelől a demokratikus jogállam intézményeinek és a demokratikus közéletet hivatásszerűen alakító politikusoknak a szabad bírálata, működésük, tevékenységük kritikája a társadalom tagjainak, az állampolgároknak, (valamint a sajtónak) olyan alapvető joga, amely a demokrácia lényegi eleme. Másfelől a tények közlése tipikusan a vélemények alapja, ezért még az alkotmányos értékkel egyébként nem bíró, utóbb hamisnak bizonyult tények esetében is indokolt, hogy a jogi felelősségre vonás során a felróhatóság és az esetleges joghátrányok mértékének meghatározása körében figyelembe vegyék a közéleti viták minél szabadabb folyásának érdekét.

Az Alkotmánybíróság mércéje szerint az értékítéletet és a személyes meggyőződést közvetítő vélemények mindaddig, amíg összefüggésben állnak a közügyekkel, attól függetlenül élvezik a véleményszabadság alkotmányos oltalmát, hogy helyes vagy helytelen, tetsző vagy nem tetsző, értékes vagy értéktelen gondolatokat tartalmaznak. Ezzel szemben a közügyeket érintő, ámde hamisnak bizonyult tényállításokat már csak abban az esetben oltalmazza a véleményszabadság, ha a tényt állító vagy híresztelő jóhiszemű volt. [7/2014. (III. 7.) AB határozat]

Egy nyilvános közlés megítélése során elsőként arról szükséges dönten, hogy az adott közlés a közügyekben való megszólalást, közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, vagyis a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben. Ennek megítéléséhez pedig elsődlegesen a közlés megjelenésének módját, körülményeit és a véleményét, tárgyát, kontextusát szükséges figyelembe venni. A közlést érintően vizsgálni kell a médium típusát, a közlés apropóját adó eseményt, illetve az arra érkező reakciókat és az adott közlésnek ebben a folyamatban játszott szerepét. További szempontként kell értékelni a kijelentés tartalmát, stílusát, illetve a közlés aktualitását, valamint célját. Amennyiben ezen körülmények értékelésével az állapítható meg, hogy a közlés a közügyek szabad vitatását érinti, úgy az automatikusan a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalmat élvez. Ezt követően azt kell vizsgálni, hogy az adott közlés értékítéletnek, vagy tényállításnak tekinthető-e [13/2014. (IV. 18.) AB határozat].

A tényállítás és a vélemény elhatárolása az úgynevezett „bizonyíthatósági teszt” alapján történhet, ennél azonban nem annak van jelentősége, hogy a közlés kijelentő módon került-e megfogalmazásra, hiszen vélemény tényállításba burkoltan is kifejezhető. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlata szerint az értékítéletekkel terhelt tényállítások a véleményszabadság magas szintű védelmét élvezik és a véleményszabadság oltalma alatt állnak az erős, túlzó jellegű kritikát megfogalmazó és polemikus stílusban megírt, ám de vékony ténybeli alapokon nyugvó értékítéletek is. Az EJB mércéje szerint minél határozottabb, erősebb egy-egy értékítélet, annál szorosabb ténybeli kötődést kell mutatnia. Az indokolatlan, teljes mértékben alaptalan vádaskodás az, ami a véleménynyilvánítás külső korlátját jelenti, jelentheti, továbbá az, ha az értékítélet indokolatlanul sértő, bántó, lealacsonyító kifejezéseket fogalmaz meg.

Az I. rendű felperes politikai párt, a II. rendű felperes ezen párthoz több szálon kötődő politikai közszereplő. Az alperes a ... országgyűlési képviselője.

A felperesek által sérelmezett közlések egyrészt az alperes által a ... című műsorának ... napján adott interjúbán, másrészt az alperes által napján tartott sajtótájékoztatón hangzottak el. A felperesek a politikus alperesnek az ennek során tett, közéleti kérdésben megfogalmazott nyilatkozatait sérelmezték.

Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy a II. rendű felperes pozíciója, valamint az, hogy a gyanú szerint közpénz terhére követte el a kiemelkedően magas értékű bűncselekményt, a vele szemben folyó büntetőügyet lényeges közéleti kérdéssé teszik, amellyel kapcsolatban az érintettek a véleménynyilvánítást rendkívül széles körben kötelesek eltérni.

Az alperes politikusként felelős azért, hogy a tényeknek megfelelő tájékoztatást adjon.

Az alperesi közlések értékelését mindezek tükrében kellett elvégezni.

Azon - a ... elhangzott alperesi kijelentés tekintetében, miszerint a II. rendű felpereshez bünszervezet köthető, illetve, hogy a II. rendű felperes bünszervezetet irányított, amely több mint 3 milliárd forintos összegben pénzt tüntetett el, a Fővárosi Ítéltábla egyetért az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy az alperes a rádióinterjúban a PK 14. számú állásfoglalásban foglaltaknak megfelelően nyilatkozott, az általa elmondottakból - az interjú tartalmát, a sérelmezett kijelentést a PK 12. számú állásfoglalás alapján szövegösszefüggésében vizsgálva - kiderül az, hogy a 3 milliárd forint értékre elkövetett költségvetési csalás miatt a büntetőeljárás - nyomozati szakaszban - még folyamatban van a II. rendű felperessel szemben. A felperes e vonatkozásban valótlán tényt nem állított, közlései a büntetőeljárás aktuális állásának, az addig felmerült adatoknak megfeleltek.

Mindkét felperes sérelmezte azon - mind a rádióinterjúban, mind a sajtótájékoztatón elhangzott - alperesi kijelentést, miszerint a II. rendű felperesnek, illetve a hozzá köthető bünszervezetnek az volt a feladata, hogy kampánypénzt gyártson az ...-nek és az I. rendű felperesnek.

Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy az interjú során az alperes feltárta azokat a körülményeket, amelyek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a II. rendű felperes az I. rendű felperes és ..., valamint az ... érdekében tevékenykedett, és a bűncselekményből származó jelentős pénzösszeg (3 milliárd forint) a baloldali pártok kasszáiba „vándorolt”.

Az alperes az interjú kezdetén hivatkozott a „magyar sajtó által is megírt eseményekre”, melyek szerint ... egyik cége, az ... 80 millió forintot adott ..., hogy „azokat a diákokat, akik nem kapták meg a fizetésüket, azokat kifizesse...”. Beszért a II. rendű felperessel szemben 3 milliárd forintos értékre, bünszervezetben elkövetett költségvetési csalás gyanúja miatt folyamatban lévő büntetőeljárásról. Megemlítette azt is, hogy a II. rendű felperes rendszeresen képviselte ... és más ... és ... politikusokat. Az alperes ezen - a felperesek által sem vitatottan - való tények alapján fogalmazta meg az álláspontját, vont le következtetéseket, amikor felvetette, hogy a gyanú szerinti bűncselekményből származó pénz, vagy annak egy része az ... és a ... pártkasszájába vándorolt.

Az alperes az alapul szolgáló tényeket nem torzította el, nem hamisította meg, azokat nem tüntette fel hamis színben, azokból teljes mértékben okszerűtlennek nem tekinthető következtetést vont le, amely - a fentebb kifejtettek alapján - a véleménynyilvánítási szabadság magasabb szintű oltalmát élvez. Az alperes a jelentős közérdeklődésre számot tartó ügyben álláspontját jogszerűen fejtette ki, véleménye nem indokolatlanul bántó, sértő, lealázó. Az, hogy az alperes által levont következtetés mennyiben helytálló, a perben vizsgálat tárgyát nem képezhette.

Az elsőfokú bíróság jogszerűen állapította meg a jogsértést azon közlés tekintetében, miszerint „... kapja a mai napig a 2,4 milliós fizetését a ...-tól...” Az első fokon eljáró bíróság által ebben a körben kifejtettekkel a Fővárosi Ítéltábla mindenben egyetértett, az elsőfokú ítélet indokolásában foglaltakra e tekintetben visszautal.

Alaptalan az alperes azon csatlakozó fellebbezési érvelése, miszerint a közlés középpontjában nem a fizetés folyósításának időbelisége, hanem annak mértéke állt. Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a perbeli esetben - a szövegkörnyezetre is tekintettel - nemcsak a fizetés mértéke bírt jelentőséggel, hanem az is, hogy a ... azt a II. rendű felperes részére mely időpontig folyósította.

Az időpontot maga az alperes tette nyilatkozatában fontossá, amikor kiemelte, hogy az egész ügyben a legaljasabb az, hogy a II. rendű felperes által megkárosított diákok futnak a fizetésük után, a II. rendű felperes ugyanakkor a mai napig kapja a több mint 2,4 milliós forintos fizetését.

A peradatok alapján ugyanakkor tény, hogy a II. rendű felperes az interjú időpontjában, 2017

októberében a fizetését már nem kapta, az részére 2017 júniusáig - előzetes letartóztatásba kerüléséig - került utalásra. A fenti szövegösszefüggésben, az összeg helytállósága mellett sem lényegtelen az abban való tévedés, hogy a juttatás a II. rendű felperes részére mely időpontig került folyósításra.

A ...-i sajtótájékoztatón elhangzott közlések tekintetében a Fővárosi Ítéltábla arra mutat rá, hogy a perbeli időszakban a II. rendű felperessel szemben indult büntetőeljárás széleskörű közérdeklődésre tartott számot. A II. rendű felperessel szemben 3 milliárd forintos értékre, bünszervezetben elkövetett költségvetési csalás miatt folyó nyomozásról a sajtó a II. rendű felperes előzetes letartóztatásba kerülésétől kezdődően, így 2017 decemberében is rendszeresen és sorozatosan beszámolt, sorra jelentek meg hírek, tudósítások a büntetőeljárás állásáról, a II. rendű felperessel szemben megtett egyes eljárási cselekményekről. A közvélemény előtt tehát ismert volt, hogy az ügy milyen szakban tart, hogy vádemelésre még nem került sor, jogerős ítélet az ügyben még nem született.

Az alperes helytállóan hivatkozott arra, miszerint a sajtótájékoztató, az annak keretében elhangzott közlések nem kezelhetők, értékelhetők az adott időszakban az ún. ... széles körben megjelent, ismertté vált információktól függetlenül. A bírói gyakorlat is következetesen képviseli azt az álláspontot, hogy amennyiben valaki egy adott közügyet rendszeresen figyelemmel kísér, az az ügy aktuális állásával nyilvánvalóan tisztában van.

Az alperes a sajtótájékoztatón a média képviselői számára adott nyilatkozatot, az ott megjelent újságírók, tudósítók az ügy állásáról kétségtől ismeretekkel rendelkeztek, tisztában voltak azzal, hogy a II. rendű felperes még csak gyanúsított, jogerős ítélet az ügyben még nem született, a II. rendű felperes bűnösségének megállapítására jogerősen nem került sor. A Fővárosi Ítéltábla megállapítása szerint így a sajtótájékoztatón elhangzott közlés, miszerint a II. rendű felpereshez bünszervezet köthető, amely bünszervezet több mint 3 milliárd forintos áfacsalást követett el, jogsértést nem valósít meg, az alperes nyilatkozata a PK 14. számú állásfoglalásban foglaltaknak megfelelt, az alperes a büntetőügy aktuális állásának megfelelően tájékoztatta a jelenlevőket.

A másodfokú bíróságnak más - előtte folyamatban volt, sajtó-helyreigazítási és személyiségi jogi - perekből (2.Pf.20.407/2018., 2.Pf.20.408/2018., 2.Pf.21.419/2017.) hivatalos tudomása van arról, miszerint az ún. ... vannak károsultjai, a II. rendű felpereshez köthető ... diákokat és felnőtteket nem fizetett ki, a károsultak száma, nagyságrendjére azonban nem ismert. Tudott az is, hogy az Országgyűlés határozatban kérte fel a Kormányt a ... ki nem fizetett diákok és nyugdíjasok rendkívüli kárrendezésére. A sajtótájékoztatón tehát e körben az alperes valótlanságot nem állított, így személyiségi jogsértés megállapításának e tekintetben nincs helye. Nincs jelentősége annak, hogy a II. rendű felperessel szemben folyamatban lévő büntetőeljárásnak a kifizetések elmaradása nem képezi tárgyát, az alperes ezt nem is állította, csupán a való tények alapján hivatkozott arra, hogy diákok és nyugdíjasok megkárosítására is sor került.

A sérelemdíj összegének megállapításánál irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság helytállóan tárta fel. A másodfokú döntés eredményeképpen ugyanakkor a ...-ai sajtótájékoztató tekintetében jogsértés megállapítására a II. rendű felperes vonatkozásában sem került sor, erre tekintettel az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj összege eltúlzott. Köztudomású tényként elfogadható, hogy II. rendű felperes számára sérelmet, hátrányt okoz annak valótlán állítása, miszerint fizetését még akkor is kapta, amikor a - hozzá köthető cég által ki nem fizetett diákok - már csak futottak a pénzüik után. Nem hagyható ugyanakkor figyelmen kívül, hogy a jogsértés megállapítására csak a ...-i alperesi nyilatkozat lényegi részéhez képest jelentéktlenebb kijelentés tekintetében került sor, valamint annak ténye, hogy a II. rendű felperes a közlemények megjelenésekor már előzetes letartóztatásban volt, a vele szemben folyó büntetőeljárás a jóhírnevét

önmagában hátrányosan befolyásolta.

Mindezek alapján 100.000 forint az az összeg, amely szükséges, de egyben elegendő is a II. rendű felperest ért nem vagyoni hátrányok kompenzálására.

Tekintettel arra, hogy jogsértés megállapítására a sajtótájékoztatón elhangzottak tekintetében nem került sor, az elsőfokú bíróság helytállóan rendelkezett úgy, hogy az alperes levélben köteles elégtétel adására II. rendű felperes irányába.

A másodfokú döntés eredményeképpen a pernyertesség-pervesztesség aránya a II. rendű felperes és az alperes viszonylatában megváltozott, az 90-10%-ban állapítható meg a II. rendű felperesre terhebben.

Az I. rendű felperes a perben teljes pervesztes lett.

A II. rendű felperes ezen arálynak megfelelően köteles a Pp. 78. § (1) bekezdése és 239. §-a alapján az alperes részére első- és másodfokú perköltség megfizetésére, a pervesztes I. rendű felperes a vonatkozásában teljes pernyertes alperes perköltségének viselésére köteles. Az alperes perköltsége jogi képviselője munkadíjából áll, melyet a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése, valamint 4/A. §-a alapján mérlegeléssel állapított meg.

A II. rendű felperes és az alperes a pernyertesség, pervesztesség arányában kötelesek viselni a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (1) bekezdése, 42. § (1) bekezdés a) pontja és 46. § (1) és (4) bekezdése alapján számított összesen 164.000 forint kereseti, fellebbezési, valamint csatlakozó fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésének megfelelően.

Az I. rendű alperest az Itv. 5. § (1) bekezdés d) pontja alapján megillető személyes illetékmentességre tekintettel a vonatkozásában felmerült fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-ában írtak szerint.

Budapest, 2018. december 11.

. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovács Éva s.k.
előadó bíró

Kepesné dr. Bekő Borbála s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő